

**Відчит Ірини Фаріон на науковій конференції
«Олена Пчілка. Повернення» (Світязь, 28–30 червня 2024 р.)**



Ірина Фаріон,

докторка філологічних
наук, професорка

**Олена Пчілка:
«З громадою на поєдинок стати»
(до проблеми національного
конфлікту з юрбою)¹**

Предметом нашого аналізу є дві події, розведені в часі, але тої ж ідеологічної природи та ментального стану суспільства: конфлікт Олени Пчілки зі студентами Київської політехніки та Ірини Фаріон зі студентами під Львівською політехнікою (через інтерв'ю Я. Соколовій 4 листопада 2023 р. <https://surl.li/gzexpn>). Тоді начебто за «образу» жидів українські студенти Київської політехніки відмовилися від журналу «Рідний край» у їхній студентській бібліотеці. Події протистояння межі двома жінками-націоналістками і більшовицькою юнню та певною частиною потульного суспільства є повчальним уроком пізнання того ж пресу історії, що ніяк не вичавить ментально-рабських вад з українства. Свідченням цього є саме юдейська історія, відображена в журналі «Рідний край», що повторюється тепер, у листопаді 2023 р., з тим самим ідеологічним навантаженням, але іншими персонажами. Минуле і сучасне втратило межу, злившись у подібній події з різницею на понад 100 років.

Мета нашої розвідки зіставити два особистісні епізоди – історичний і сучасний, що сталися з Оленою Пчілкою і Іриною Фаріон, у контексті неспинної ідеологічної боротьби, що триває століттями і ніяк не вийде на переможний і незворотній шлях першорядності національної ідеї.

До проблеми вживання етноніма «жид»

Олена Пчілка абсолютно слушно вживає етнонім «жид», що, з огляду на лексикографічні джерела, є лексичною нормою і нині, попри те, що певна частина нашого суспільства в етнонімі «жид» вбачає надуману й політично упереджену конотацію. Більше про це можна почерпнути з моєї «Лінгвістичної експертизи етнонімів «жид» і «москаль» у контексті

¹ Текст доповіді подаємо в авторській редакції, зі збереженням робочих покликань на джерела.

мітингової промови» (Ірина Фаріон. *Лінгвістична експертиза етнонімів «жид» і «москаль» у контексті мітингової промови*. Доступ: <https://surl.li/jrcwkh>. Дата звернення 22.06.2024), де йдеться, зокрема, про етимологію етнонімів як першопричину постання слова.

Етноніми «жид» і «єврей» походять від різних мов і мають відмінну етимологію: *жид* (заст.), *жиденя*, *жидівка*, *жидівство*, *жидівча*, *жидовин*, (*жидовиця*), *жид*, *жидовіти*, *жидувати*, *зажидовілий*, *зжидовіти*, *ст. жидъ*, *жыдъ* (XIVст.); р. болг. *жид*, бр. *жыд*, др. *жидъ*, *жидинъ*, *жидовинъ*, н. *Zyd*, ч.сл. вл. слн. *Zid*, нл. *Zyd*, схв. *жидов*, стсл. *жидъ*, *жидинъ*, *жидовинъ*. Їх запозичено з італійської мови, де *giudeo* «єврей» походить з латинської *Judaeus* «іудей, єврей», що зводиться до гебрайського «іудей», утвореного від особового імені гебрайської «Іуда» (загальне значення «славлений, хвалений»); давнє *zu* (< *giu*) в слов'янських мовах закономірно перейшли в *zy-* (ЕСУМ 2, с. 196–197).

«Єврей» запозичено в давньоруську мову через церковнослов'янську з середньогрецької і пізніше (у формі *гебрей*) ще раз в українську через західнослов'янські з латинської; лат. *Hebraeus* зводиться до грецького *evreos*, яке походить, очевидно, від арамейської *ibrai*, *ebrai*, «єврей», пов'язаного з гебрайським *ibrt*, «тс.; єврейський» (букв. «потоїбчний, той, хто прийшов до Ханаану або Палестини з того боку Євфрату») (ЕСУМ 2, с.177).

Отож, глибинна етимологія обох етнонімів позитивна, а конотація одного з них зумовлена суто позамовними чинниками, які аж ніяк не мають ламати етимологічно вмотивоване вживання лексеми «жид», як це спостерігаємо в усіх слов'янських мовах.

Побутування в українській мові двох етнонімів «жид» і «єврей» зумовлено штучним і насильним привнесенням лексеми «єврей» через більшовицький російськомовний вплив. Західна Україна почула слово «єврей» після встановлення совєцької влади 1939 р. й досі вважає його неприродним, політично заангажованим і запровадженим силоміць. Не менш промовистою є історія вживання слова «жид» і на Великій Україні, що яскраво засвідчує класична полеміка на сторінках українського журналу «Основа» (1861–1862 рр.), про що згадує Олена Пчілка: «Образившись на назву «жиди», «євреї» зняли суперечку, тую полеміку, з діями «Основи» – і теж зводили річ на «Російську імперію» та на український «сепаратизм». Видно, 47 літ нічого не змінили. Так! Становище жидів поміж нами не змінилось: чи то «жиди», чи «євреї» – всі вони (і стяжатели, і поступовці) таким самим колючим «інородним телом» сидять у нас в печінках, як і сиділи; хіба те тільки змінилось, що

за півстоліття ще виразніше об'явилося те, що почували душею наші націоналісти-народники» (Пчілка, с. 51).

Минуло понад 100 років, а ситуація катастрофічно погіршилася: президентом держави став московськомовний юдей, що разом із подібним до себе попереднім президентом проголосували у Верховній Раді за продаж землі сільськогосподарського призначення, себто за продаж України!

Про ідеологічний виклик часопису «Рідний край» (1905–1916 рр.)

Журнал «Рідний край» є першим у Наддніпрянській Україні громадським і літературно-науковим двотижневиком, який його ретельна дослідниця Ніна Степаненко слушно називає національно-історичним явищем (Степаненко Н. *Часопис «Рідний край»: духовні обшири українства*. Полтава: ПП Шевченко, 2011. 190 с.). Його почали видавати в Полтаві члени Полтавської української громади 24 грудня 1905 р. після ухвалення в московській державі 24 листопада 1905 року «Тимчасових правил про друк».

Із травня 1907 р. полтавська влада закрила часопис через його «вредное направлення» (Олександр Рудяченко), але Олена Пчілка отримала дозвіл на його видання в Києві і видавала його своїм коштом до 1914 р. У 1915–1916 рр. видання журналу перенесено до Гадяча: «Після смерті Лесі в персональному житті я залишилася цілком при «Рідному краю»; жила лиш певність того, що я все ж проваджу корисну справу. У Києві мені жити було нічого і, залишивши київське життя, я зовсім перебралася до Гадячого. Туди я перенесла й редакцію «Рідного краю» та «Молодої України», друкуючи все ж їх у київських друкарнях» (Рудяченко).

З початком Першої світової війни цензура закрила двотижневик. Так завершився його одинадцятилітній шлях, проте ідеї, які голошено в часописі, і досі, долаючи щоразу нові перешкоди, творять сучасне і майбутнє України: «не було важливішого предмета для розмови на сторінках тодішніх українських часописів понад національні проблеми» (Ігор Михайлин. Журнал «Рідний край» як національно-історичне явище. Рецензія. Степаненко Н. *Часопис «Рідний край»: духовні обшири українства*. Полтава: ПП Шевченко, 2011. 190 с., с. 432). Серед визначальних національних проблем жидівсько-українські та московсько-українські взаємини, що викликали в українському суспільстві неадекватну, боягузливо гостру та угодовську реакцію. Про це слушно висловився Дмитро Донцов: «...журнал, який офіційне українство висміювало, а подекуди й просто бойкотувало, хоч в тім журналі писала і Леся Українка, і хоч в нім було більше не раз здорових думок, як в інших часописах наших тої доби. Офіційне українство тих часів – було космополітичне, повне – як вже казав – віри в російський лібералізм, вічну

згоду з ним і з жидівством, повне безмежної пошани до російської культури; йшло в сторону найменшого опору. Нічого з того не мала в своїй публіцистиці Олена Пчілка – а займалася нею найінтенсивніше від 1900 до 1914 коли – з вибухом війни – царський уряд заборонив видавання «Рідного краю». Вона бачила, як над її країною зависла тяжка змора російщини, а не лише царського режиму і закликала до боротьби з нею, і з російським лібералізмом...» (с. 163–164).

Саме журнал «Рідний край» за редакторства Олени Пчілки став лакмусом на оспалість, угодовство, лицемірство та політичну несамостійність українського суспільства, яким повниться сучасна спільнота навіть тепер у час десятилітньої московсько-української війни: «Ним заколючувала вона тугу земляків за вигодою, нарушувала їх бажання миру і спокою з ворожою російською суспільністю, свідомо викликала назріваючі і неминучі конфлікти, незримі оспалим землякам. Була «канчастою» індивідуальністю, що викликала масу суперечок з нею її громадянства і російського. Як людину з власною і одвертою думкою – її старалися оминати в громадській праці і в стоваришеннях. Поміркована, угодова в політиці, «вирозуміла» до особистих хиб і некоректностей, тодішня громада українська не зносила її за «нетолерацію», за сарказм, за терпке слово правди, за її суворі вимоги, що ставляла і до одиниць і до їх гурту, за громадську відвагу» (Донцов, с. 175).

Олена Пчілка трактувала питання жидівства, як і будь-яке інше чужинство, винятково з позиції українського інтересу та історичних загроз для українців, про що свідчить її реакція на судову справу Бейліса, звинуваченого в ритуальному вбивстві, але виправданого судом. Коли всі падали ниць перед Бейлісом і вітали його перемогу, зокрема, критик Сергій Єфремов («Бейлісе, я тобі вклоняюсь!»), мислителька виказала свій поодинокий обурливий спротив, повний національної самоповаги: «та невже ж почуття своєї достоїнності, гідності, якогось гонору і совісти, не спинить наших письменників у тому паданню ниць, до ніг чужинців? Чому не кажуть всякому, хто після сидження в тюрмі був виправданий, – «я тобі вклоняюсь»? А скільки серед них було українців, що сиділи по царських тюрмах? Нащо ж розбивати собі лоб на поклонах?» (Донцов, с. 167).

Кульмінацією в протистоянні українсько-жидівських взаємин стала розвідка («росправа») добродія Ф. Немо «Чим нам корисні жиди?», поміщена у 40–43-му числах «Рідного краю». У розвідці розкрито кілька основних ідей цих взаємин: *по-перше*, надати, свого часу, жидам рівні права з українцями – це «не тільки скривдити наш народ, а осудити його

на безпросвітнє страждання», «бо побільшити права жидів – се поменшити права нашого народу», не можна їм ні продавати землю, ні призначати до уряду (с. 237), бо є «гуманною справою обмежити права дужого на користь слабкого»: українці дужими не є (с. 294); по-друге, закликати народ до погромів жидів – «це дика, нависна річ, що шкодить більше нашому народові, ніж жидам» (с. 237); по-третє, брати приклад з гуртової, громадської праці жидів, що впливає з їхньої віри та дружнього родинного життя; по-четверте, подолати жидів можна лише силою їхніх же знань: розум, праця, ощадність, спілка (с. 273); по-п'яте, вчитися в жидів національних почуттів: «Національне почуття у жидів таке міцне, що воно на протязі тисяч літ змогло заховати жидівський народ без держави – як націю» (с. 284).

Перед нами цілісна ідеологічна програма від добродія Ф. Немо, як скориставшись з жидівського досвіду, побороти власні вади і вийти на шлях національного розвитку і пріоритету. Проте чомусь такий виклад жидівського питання в Пчілчиному «Рідному краєві» викликав вкрай вибухову реакцію («протести» та «бойкоти») не так серед жидів, як серед землячків, що явило показовий антагонізм межі двома виданнями: ліберально-соціалістичною «Радою» та націоналістичним «Рідним краєм» як рупорами різних ідеологій. Судження Олени Пчілки на цю тему надактуальні сьогодні, коли запалене великою московсько-українською війною українське суспільство у своїх прагненнях знову зорієнтоване більше на зовнішні чинники і міжнародні взаємини, ніж на власні націєцентричні можливості: «Дуже вже ми великодушні, дуже вже звикли перед всіма «присідать» та кланятись. Шкода тільки, що до нас тієї «великодушності» ніхто не показує! Уважають нас за «дурнів-хохлів» і більш нічого» (Пчілка, с. 46).

Для нейтралізації цих національних можливостей використано студентів-українців Київської політехніки, які «з доброї волі українців» з часопису «Рада» (фінансував Є. Чикаленко) та українця Сьогобочного – автора хвалебної брошури «Чим нам шкодять євреї?» на противагу до об'єктивної статті Ф. Немо – мали збирати підписи проти антисемітизму в «Рідному краї», які справно опублікувала «Рада». Так з вини самих українців через перейнятість чужинцями-жидами, зазвичай визискувачами, створено публічне протистояння межі двома українськими часописами: «Сей легковісний протест і нетактовний, небратерський вчинок «Ради» були, звичайно, приємні для жидів: звісно, втішно, мабуть, було їм, що по українському часописові **вдарив український же кулак**; але се єсть сумна об'ява нашого українства, се

єсть наслідок довгого рабства, давня звичка бути чиймись коли не попихачами, то послугачами» (Олена Пчілка. *Викинуті українці: До жидівсько-української справи* / Ред.-упоряд., передм., прим. В. Архипов. Київ: МАУП, 2006. 352 с., с. 44).

Олена Пчілка слушно зазначає, що такий протест, зініційований «Радою», є повною нісенітницею, бо викладене в «Рідному краєві», по-перше, не зачіпає нікого особисто, а по-друге, слушно протестувати могли б співробітники «Рідного краю» як вияв незгоди з політикою редакції. Попри те, мислителька наголошує, що в протесті студентів-українців хотілося б побачити *«молодий великодушний порив в обороні когось «ображеного»* (с. 44), проте *«поборники волі стають такими насильниками, що деспотично хотіли б одібрати в часопису волю слова: «не смій висловлювати своєї думки!»?* (с. 45). Щось подібне творили зігнані від Міністерства освіти юрбиська студентів-неомарксистів та лібертіянців (розумій анархістів) під стінами Політехніки 14 листопада 2023 р., що вимагали звільнити Фаріон за її право вимагати від ВСІХ, зокрема воїнів сакралізованої 3-ї бригади, один із яких на прізвище М. Жорін – заступник командира 3-ої ОШБр, командир полку «Азов» (2016–2017), майор ЗСУ – матом послав професорку, говорити українською мовою! І жоден чоловік не відмастив йому за це пики. І жодна феміністична організація не стала на захист від чоловічого матюкливого насильства офіцера ЗСУ. Оце вже найвищий вияв московсько-большевицької культури, що народжувався власне в час повечір'я Пчілчиної долі. Плоди його ми сьогодні пожинаємо сповна.

За таку україноцентричну і високоморальну позицію українська ліберально-соціалістична преса *«оголосила цю сміливу жінку під громадським бойкотом»* (Донцов, с. 176). Натомість Олена Пчілка, використавши журнал як публічну трибуну, з почуттям іронії оповіла, як до неї з'явилася делегація від російської преси в Києві з протестом щодо її нібито антисемітських статей у «Рідному краєві», наголосивши, що вони українських газет не читають, *«так как етава языка не знаем»*. Пчілка здивовано запитала, **як же вони не знають мови України, живучи в Україні?** А скільки у нас сьогодні таких, в яких московські ракети летять третій рік, чи бійці на нулі, що далі публічно плещуть по-ворожому? Відповідь делегатів (серед них жид і два московити) була не менш показова: *«Ми живьом не на Україне, а в російской імперіи»*, – як і апелювання сучасних рускоязычних, що вони нас «защитают» чи «какая разніца». На це Олена Пчілка відповіла словесним пострілом: *«...значить правда, що ви серед нас «инородное тело»; ви дійсно нам чужі, навіть*

вороги наші» (Пчілка, с. 48). Це відповідь і сучасним зневажникам української мови: *«Коли ти українець, а української мови не знаєш, то ти мертвий українець»* (Іван Огієнко).

Вислідом цієї історично-політичної розмови стало те, що за три дні зі студентської читальні Київської політехніки прийшла російськомовна заява не присилати «Рідного краю» в студентську читальню через опубліковану статтю добродія Ф. Немо «Чим нам корисні жиди?» (Пчілка, с. 48).

Як зауважує Дмитро Донцов, *«Разом з немногими належала вона до тих «ізгоїв» власного оспалого суспільства, голіруч наражаючи себе на помсту і кпини. Самітно ломила заплісний, але твердий мур рідного туподумства в ім'я найвищої цінності – людської й національної гідності; належала до тих, що не вагалися в ім'я своєї ідеї і ідеї нації – «з громадою на поєдинок стати»* (с. 175).

У цьому історичному українсько-жидівському конфлікті мислителька бачила не лише економічний визиск цього племені, але і їхню шкоду *«нашим завданням національним»*, що й було наскрізною ідеєю «Рідного краю»: *«...жиди є нашими ворогами ще й на нашому культурно-національному полі. Боротьба неминуча й тут! Звичайно, боротьба не погромами, але все ж таки – боротьба»*.

Раджу «великодушним» оборонцям жидів, протестантам проти «Рідного краю», *викинутого з політехнічної студентської читальні «за жидів», подумати над сим боком нашої справи з жидами...»* (с. 49).

Дмитро Донцов як чи не єдиний, свого часу, правдивий аналітик Пчілчиного світогляду зауважував, що жила вона в *«безхарактерному віці»* (с. 156). Проте сьогоднішні історичні обставини та безпрецедентне медійне цькування і дискримінація Ірини Фаріон з боку замовного лівацько-лібертіянського (анархічного) студентства в листопаді 2023 р. та абсолютно збочена реакція частини українського суспільства свідчить, що *«безхарактерність віку»* триває навіть у час московсько-української десятилітньої війни і показової не підтримки України в цій війні Ізраїлем, що й досі сміє висловлювати претензії до вшанування маршів на честь Степана Бандери та інших наших героїв переважно ОУН-УПА. Про це, наприклад, свідчить звернення посольства держави Ізраїль до Верховної Ради України від 3 грудня 2019 року з вимогою не вшановувати низки українських особистостей, зокрема Володимира Кубійовича, Максима Залізняка, Василя Левковича, Уласа Самчука, Василя Сидора, Кирила Осьмака, Олександра Вишинського, Василя Галасу, Ярослава Старуха, Андрія Мельника, бо вони начебто *«співпрацювали з нацистським режимом»* (У Раді відповіли Польщі й Ізраїлю щодо вшанування діячів

УНР і ОУН. Доступ: <https://surl.li/kwjma>. Дата звернення 22.06.2024). Про всіх них – як способу особливого пошанування і наслідування – я зробила програми «Ген українців». Дякую жидам, що заохотили мене до цього. Тобто протистояння з ворогом завжди має передусім ідеологічно-світоглядний характер, позаяк споконвіку боротьба за світогляд і політичні переконання була запеклішою, ніж за кусень хліба, а мета будь-якої війни – це не військова перемога, а цілковита інтеграція в ідеологічну сферу (Ганс фон Дах).

Про протести під стінами Бандериної Політехніки 14 листопада 2023 р.

Боротьба з націоналістичною ідеологією під приводом найвигадливіших звинувачень, приводів та зачіпок особливо запекло триває досі. Інструмент поквитання з негодними той самий: безтямне чи отруєне чужими ідеологіями студентство. Що це за юнь, що без жодного дозволу на акцію в час воєнного стану була спущена Міносвіти на професора Ірину Фаріон і регульована через чужі навчальні заклади КНУ ім. Т. Шевченка, Львівський УКУ, частково Львівський університет ім. І. Франка, яким не сподобалося, що професор закликала дотримуватися мовного законо-давства в лавах ЗСУ?

Це представники двох лівих громадських організацій «Пряма дія» та «Українські студенти за свободу», ідеологічні переконання яких виростають з кривавих більшовицьких часів і марксистської облуди. Себто під стінами бандерівської Політехніки відбулася реінкарнація москво-більшовизму, що завжди мав за основного ворога українську Національну Ідею та Соборну Національну Українську Державу. Звідси і вбивства Степана Бандери і Романа Шухевича. І звідси нападки на Ірину Фаріон, як 100 років тому на Олену Пчілку. Саме в її час цей москво-більшовизм виходив на сцену історії, ведучи за собою терор, репресії, знищення національної ідентичности.

Так звана незалежна профспілка в Україні «Пряма дія», що заснована 2008 р. з ініціативи студентів Київського національного університету ім. Т. Шевченка, **об'єднує студентів лівих поглядів, для яких українська мова, історія, культура, армія, незалежна Українська Держава – це ворожі максими. Їхні святощі – це антифашизм, фемінізм, екосоціалізм. Таким способом разом із війною в Україні відроджено необільшовицький рух з абсолютно руйнівною ідеологією: ні національної свідомости, ні моралі, ні державницьких цінностей. Це лівацьке осердя, попередники якого призвели до Голодомору як геноциду і найбільших трагедій у ХХ ст., в розпал московсько-української війни у травні 2023 р. провело дуже знакову акцію #ТижденьАнтифашизму...**

Путін знайшов своїх прекрасних послідовників в Україні, бо українських націоналістів цей політичний злочинець називає саме «фашистами». І ось цитата одного з лідерів цього лівацького руху ще від 2013 р. про те, що ВО «Свобода» – це фашисти: *«Львівські події вигідні лише декільком суб'єктам: владі, щоб люди хоча б на місяць забули про ганебні реформи, які намагаються впровадити; це вигідно фашистам із ВО «Свобода», яка може із задоволенням погратись у свої «ігри патріотів», згадуючи «кровожерливий» Радянський Союз і мобілізувати своїх прихильників на відстоювання національних міфів; це, безумовно, дає козир зараз Росії, коли Затулін, виступаючи із трибуни ВР, звинувачував галичан у розумовій неповноцінності. А народ, як завжди, залишився в програві»* (див. <https://surl.li/pothkc> <https://surl.li/wqzhuj>).

Які ідеали цього руху, представники якого прийшли поквитатися не просто з професором Іриною Фаріон, а передусім з людиною націоналістичних переконань? *«Ми прагнемо взагалі відсторонити державу від суспільного життя»;*

«Ми маємо прекрасні міжнародні контакти і підтримуємо зв'язок із студентськими ініціативами із різних країн світу. Насамперед, це Росія. Зараз в десяти російських містах місцева молодь також організовує «Пряму дію» Нарешті росіяни повчаться на українському досвіді, якого, на жаль, у них немає»;

«Наш рух є інтернаціональний, на відміну від правих ми не заціклюємось на «властиво національних проблемах»;

«Я прихильник історичного матеріалізму. Історію роблять не герої, не нації і не царі – історію завжди робили класи. Я поділяю думку Маркса, що історія – це зміна формацій, а це вже в свою чергу стимулює зміну усіх суспільних відносин. Мені прикро, що зараз в школі історія викладається відверто з націоналістичних, державницьких позицій...Мовляв, у нас є Україна, і українці все своє існування боролись за державність. Ідіотизм!»;

«...наше пряме завдання – дати церкві по руках, щоб вона не лізла не в свою сферу». Хтось нині знає, хто такий А. Мовчан – автор цих тез? (Доступ: <https://surl.li/skmuqs> <https://surl.li/yuiqcf>).

Не менш згубну ідеологію для розвитку Української Національної Держави сповідує і громадська організація з абстрактною і заманливо-анархістською назвою **«Українські студенти за свободу»** (маніпулятивна аббревіатура УСС), яку курує з-за кордону американець і відкритий гей з Католицького університету Америки Том Палмер, виконавчий віцепрезидент Atlas Network, що сповідує лібертіянський принцип

«обмеженої держави» – такі собі анархісти за космополітичне щастя та успіх будь-якою ціною – без роду, племені, історичної пам'яті та мовної свідомості, що найбільше живлять сили кожного народу. Їхні святощі: анархізм, глобалізація, деморалізація, роздержавлення, легалізація наркотиків, противники загального військового обов'язку... На офіційній сторінці УСС відверто зазначено: «Долучайся до найбільшої лібертаріанської студентської організації в Східній Європі».

15 листопада голова однойменної організації Анна Тимошенко з Києва надіслала листа ректорові Львівської політехніки з пропозицією припинити трудові відносини з Іриною Фаріон на підставі ст. 41 п. 3 КЗпП України за вчинення «аморального проступку», що відразу ж незаконно і здійснив ректорат університету (<https://t.me/studfreedom/1284>). Себто космополітично-ворожа юрба, що функціонує в Українській Державі головно завдяки зовнішньому фінансуванню, основні речники якої не є студентами Львівської політехніки, продиктувала адміністрації університету готовий текст, який безпрецедентно і незаконно протягом менше, як одного дня було зреалізовано в наказі про звільнення.

Першим про звільнення бравурно відрепортував міністр-плагіатор і неук О. Лісовий, наголосивши на особливій ролі в цьому «прекрасного» студентства з матюкливими та брутальними плакатами в руках: «філологічний фронт охуїв», «фаріону іді нахуй. паради в прошлом пришло время погромов», «колишніх комуністів не буває», «Політехніка без сміття чудова», «вділа мешти і гибай з політеху», fuckrion, «фаріон нахуй», «фараон лох»...

Це студентство, за Лісовим, «потужний рушій змін та трансформацій», – жвачкою чіпало до стін головного корпусу Львівської політехніки портрет Ірини Фаріон з готичним написом «Моя боротьба» як розрахунок на альянз з нацизмом: *«Львівська політехніка звільнила Фаріон. Відповідний наказ вже підписано ректором. Студенти були, є і завжди будуть потужним рушієм змін та трансформацій. Саме зі студентів розпочалася Революція Гідності в Україні, яка остаточно закріпила нас на євроінтеграційному шляху. Починаючи з 2014 року, тисячі студентів змінили аудиторії на окопи та пішли захищати свою державу, свої родини та свої цінності. Цей період в історії України став точкою неповернення і запустив активний процес дерадянізації, час якої давно вже настав. Сьогодні ми продовжуємо позбуватися тіней радянського минулого і в системі освіти зокрема. Дякую кожному і кожній за небайдужість, вміння відстоювати та захищати свої цінності. Це фантастична риса українців – студентів і молоді. Позиція міністерства незмінна – людям, які не розділяють цінності гідності та не відчують поваги до воїнів, немає місця в системі освіти. Сподіваюсь,*

СБУ у межах відкритого кримінального провадження дасть справедливу оцінку висловам та діям вже колишньої викладачки Львівської політехніки» (див. <https://surl.li/vqvvhxho>).

Коментувати надривний допис Лісового не має жодного сенсу. Цей неосвічений чоловік, що зганьбив власний науковий ступінь, відмовившись від нього через плагіят, став на шлях Табачника. Тому не дивно, що інструментом для розправи з ідеологічно супротивною до нього Іриною Фаріон, як колись з Оленою Пчілкою, стали юні безтямні необільшовики з матюкливими гаслами в руках, що прикриті красним формулюванням «Українські студенти за Свободу» (УСС) та «Пряма дія».

Проте Львівський Апеляційний суд 29 травня 2024 р. ухвалив рішення визнати незаконним та скасувати наказ про звільнення (від 15 листопада 2023 р. № 4354-3-10 і від 28 листопада 2023 р. № 4583-3-10), поновити на посаді і стягнути заробіток за час вимушеного прогулу. Хоч у правовому полі справедливість перемогла, але ідеологічна проблема в Україні як у часи Олени Пчілки, так і тепер зостається.

«Протест необачних» великодушних українців» не зіб'є мене з мого шляху; не віддураюсь я своїх думок «страха ради іудейська», – каже Олена Пчілка (с. 50). Так само і ми не маємо ні на йоту поступатися в обороні нашої найвищої національної цінності – Мови у супротиві до хамства жоріних. «Годі вже сього!» (с. 50). Програна національна ідея – це черговий геноцид українців руками, зокрема, і цієї безголової юні, що вже на початку ХХ століття, а тепер і в ХХІ ст., потрапивши в пастку марксистського інтернаціоналізму, популістського соціалізму, довела Україну мало не до національної смерті і до свідомого забуття націєтвірної спадщини Олени Пчілки: «Упродовж десятиліть намагалися зітерти той слід, який залишила Олена Пчілка в українській культурі, робили все для того, аби вбити пам'ять про неї. Бо не могли їй вибачити той безкомпромізм, який вона виявляла в усьому, що стосувалося України (а це і протести проти національних утисків та русифікації, і закиди, що були кваліфіковані деякими як «антиєврейські», і послідовне обґрунтування спроможності української культури посісти чільне місце в світовій культурі, і пропагування української історії, що будила в нащадків національну свідомість» (Любов Дрофань. «І правду й боротьбу благословити». Олена Пчілка в сучасному прочитанні. МІСТ: мистецтво, історія, сучасність, теорія. 2010. № 7. С. 200–223; Дрофань Л. «І Правду й боротьбу благословити» (До 150-річчя від дня народження Олени Пчілки). Дивослово. 1999. № 6. С. 50–54).

Отже, національно-ідеологічна спрямованість діяльності Олени Пчілки стала тим наріжним каменем сучасного національного відродження і не менш запеклої боротьби за наш національний пріоритет у власному домі.